

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvada

Kaunas
(vieta)

1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas KPT nustatymas (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, jos (-ų) trumpos aprašymas).	Korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau – KPT) nustatymas atliktas akcinės bendrovės „Kelių priežiūra“ (toliau – Bendrovė) viešųjų pirkimų srityje - techninių specifikacijų (toliau – TS) rengimo ir tiekėjų pasiūlymų vertinimo rizikų analizė tiekėjų pretenzijų pagrindu. KPT nustatymas atliktas korupcijai atsparios aplinkos kūrimą Bendrovėje atsakingų darbuotojų iniciatyva, įvertinus tiekėjų pretenzijų viešuosiuose pirkimuose skaičių ir jo didėjimo tendenciją. 2024 m. Bendrovė iš viso gavo 24 tiekėjų pretenzijas, 2025 m. – 39, o 2026 m. sausio–rugsėjo mėnesiais – 37 pretenzijas. Taip pat stebima atitinkamai tenkintų pretenzijų skaičiaus augimo tendencija. Šie duomenys vertintini kaip signalas, pagrindžiantis poreikį papildomai įvertinti viešųjų pirkimų proceso etapus, kuriuose tiekėjams kyla daugiausia abejonių dėl pirkimo sąlygų ir priimamų sprendimų pagrįstumo. Tiekėjų pretenzijos pasirinktos kaip vienas iš pagrindinių KPT nustatymo informacijos šaltinių, kadangi jose tiesiogiai fiksuojamos tiekėjų abejonės ir ginčai dėl TS, pirkimo sąlygų, pasiūlymų atitikties vertinimo ir Bendrovės priimtų sprendimų. Pretenzijų analizė sudaro galimybę identifikuoti pasikartojančius rizikos požymius, įvertinti jų priežastis, nustatyti galimas sisteminės viešųjų pirkimų proceso spragas ir įvertinti, ar Bendrovėje taikomos kontrolės priemonės yra pakankamos šioms rizikoms valdyti.
2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto KPT nustatymą	Saugos ir prevencijos skyriaus verslo saugos specialistas Dainius Masionis
3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.	KPT vertinimas pradėtas 2026-09-21, baigtas 2026-09-30 Analizuotas laikotarpis nuo 2024-01-01 iki 2026-09-25

4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą

POVEIKIS (P)	Kritinė	5	10	15	20	25
	Reikšminga	4 R ₁	8	12	16	20
	Vidutinė	3	6	9	12	15
	Maža	2	4	6	8	10
	Nereikšminga	1	2	3	4	5
		Labai maža	Maža	Vidutinė	Didelė	Labai didelė
TIKIMYBĖ (T)						

4.1. Žemas rizikingumo lygis

Rizikos pavadinimas, tikimybės, poveikio lygis, pagrindimas, kodėl skirti atitinkami balai:

R₁ – tiekėjų/rangovų protegavimas dėl asmeninės turtinės ar neturtinės naudos, galimas Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pažeidimas bei LR Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų skaidrumo, lygiateisiškumo principų nesilaikymas.

P=4; T=1. Rizikos lygis: **R₁=4** (R=P×T)

Poveikis vertinamas **4 balais**, kadangi analizuojamu laikotarpiu buvo gauti pranešimai / pretenzijos dėl Bendrovės darbuotojų galimų korupcinių sąsajų su tiekėjais bei galimai neskaidraus viešųjų pirkimų vykdymo, įskaitant galimą tiekėjo protegavimą, kurie buvo pateikti ir išorinėms institucijoms – Viešųjų pirkimų tarnybai ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai.

Pagal STT rekomendacijose nustatytą poveikio vertinimo metodiką reikšmingesnis poveikis gali būti siejamas su skundais ar pranešimais atsakingoms institucijoms dėl konkrečių galimai korupcinio pobūdžio veiksmų.

Tokio pobūdžio informacijos pateikimas išorinėms institucijoms gali turėti neigiamą poveikį Bendrovės reputacijai, pasitikėjimui Bendrove ir jos priimamais sprendimais, taip pat gali lemti papildomą institucijų dėmesį, poreikį teikti papildomus paaiškinimus, dokumentus ir informaciją bei skirti papildomus žmogiškuosius išteklius aplinkybių vertinimui.

Kartu pažymėtina, kad šiame vertinime minimi pranešimai ir pretenzijos savaime nelaikomi patvirtintais korupcinio pobūdžio veiklos atvejais.

	Vertinimo metu nebuvo nustatyta duomenų, patvirtinančių tiekėjų / rangovų protegavimą ar kitus korupcinio pobūdžio veiksmus. Tikimybė vertinama 1 balu, nes analizuojamu 2024 m.- 2026 m. devynių mėnesių laikotarpiu buvo gauti 2 pranešimai / pretenzijos dėl galimo piktnaudžiavimo užimamomis pareigomis ar paskirtomis funkcijomis (viešųjų pirkimų procedūrų vykdymas), galimai proteguojant tiekėją/ rangovą dėl asmeninės turtinės ar neturtinės naudos. Nagrinėjamoje viešųjų pirkimų vykdymo srityje, įvertinant viešųjų ir privačių interesų konfliktų pasireiškimo tikimybę bei galimą įtaką sprendimų priėmimo, proteguojant susijusius / suinteresuotus tiekėjus, per analizuojamą laikotarpį Bendrovėje nebuvo užfiksuota korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų, nebuvo nustatyta korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų atvejų, nebuvo atlikta darbo pareigų pažeidimų tyrimų. 2024 m. ir 2025 m. gauta po vieną pranešimą / pretenziją dėl galimai neskaidraus viešųjų pirkimų vykdymo ir galimo tiekėjo protegavimo, tačiau, atlikus aplinkybių vertinimą, pateikta informacija nepasitvirtino. Todėl šie atvejai nelaikomi patvirtintais šios rizikos pasireiškimo atvejais ir vertinami kaip rizikos signalai. Taip pat nei analizuojamu laikotarpiu, nei anksčiau STT nebuvo atlikta korupcijos rizikos analizė šioje Bendrovės veiklos srityje. KPT vertinimo sritis – techninės specifikacijos (toliau – TS) rengimo ir tiekėjų pasiūlymų vertinimo rizikų analizė, atsižvelgiant į tiekėjų pretenzijų analizės rezultatus. Ši vertinimo sritis pasirinkta atsižvelgiant į tai, kad TS rengimo ir tiekėjų pasiūlymų vertinimo etapuose priimami sprendimai gali turėti tiesioginės įtakos tiekėjų konkurencijai, jų galimybei dalyvauti pirkime ir konkrečių pasiūlymų vertinimo rezultatams. Vertinimo tikslas – antikorupcinio požiūriu įvertinti, ar šiuose Bendrovės viešųjų pirkimų proceso etapuose egzistuoja sąlygos, galinčios sudaryti prielaidas korupcijai pasireikšti, nustatyti pagrindinius rizikos veiksnius, įvertinti jų pasireiškimo tikimybę ir galimą poveikį, taip pat įvertinti esamų kontrolės priemonių pakankumą ir veiksmingumą bei numatyti papildomas rizikos valdymo priemones. Toks vertinimas atitinka STT rekomendacijose nustatytą KPT paskirtį ir rizikos veiksnių vertinimo principus.
--	--

	Vertinamuoju laikotarpiu – 2024 m., 2025 m. ir 2026 m. sausio–rugsėjo mėn. – iš viso buvo gauta 100 tiekėjų pretenzijų. Bendras pretenzijų skaičius didėjo: nuo 24 pretenzijų 2024 m. iki 39 pretenzijų 2025 m. ir 37 pretenzijų per devynis 2026 m. mėnesius. Tenkintų arba iš dalies tenkintų pretenzijų skaičius sudarė: 2024 m. – 13 pretenzijų, arba 54,2 proc. visų gautų pretenzijų; 2025 m. – 18 pretenzijų, arba 46,2 proc. visų gautų pretenzijų; 2026 m. sausio–rugsėjo mėn. – 18 pretenzijų, arba 48,6 proc. visų gautų pretenzijų. 2026 m. duomenys apima devynių mėnesių laikotarpį, todėl absoliutus pretenzijų skaičius su pilnais 2024 m. ir 2025 m. duomenimis tiesiogiai nepalyginamas. Vis dėlto 2026 m. stebimas didesnis vidutinis pretenzijų skaičius per mėnesį, palyginti su ankstesniais laikotarpiais. Reikšmingą tenkintų arba iš dalies tenkintų pretenzijų dalį sudarė pretenzijos, susijusios su pirkimo laimėtojo pasiūlymo galimu neatitikimu TS reikalavimams. 2024 m. dėl šios priežasties buvo tenkintos arba iš dalies tenkintos 7 pretenzijos, 2025 m. – 10, o 2026 m. sausio–rugsėjo mėn. – 6 pretenzijos. Šie duomenys rodo, kad TS reikalavimų nustatymo, jų aiškumo ir taikymo vertinant tiekėjų pasiūlymus klausimai yra viena iš reikšmingesnių sričių, dėl kurių tiekėjai ginčija Bendrovės priimtus sprendimus. 2025 m. duomenys papildomai išryškino aplinkybę, kad iš 10 tenkintų arba iš dalies tenkintų pretenzijų, susijusių su galimu pirkimo laimėtojo pasiūlymo neatitikimu TS reikalavimams, 3 atvejais, papildomai įvertinus pretenzijose nurodytas aplinkybes, pirkimo procedūros buvo nutrauktos dėl TS tikslinimo ar koregavimo, o 1 atveju – dėl to, kad neliko nė vieno pirkimo reikalavimus atitinkančio pasiūlymo. Likusiais 6 atvejais, papildomai įvertinus pasiūlymus, pretenzijos buvo pripažintos nepagrįstomis ir pirkimo laimėtojas nepasikeitė. 2026 m. sausio–rugsėjo mėn. iš 6 tenkintų arba iš dalies tenkintų pretenzijų, susijusių su galimu pirkimo laimėtojo pasiūlymo neatitikimu TS ar kvalifikacijos reikalavimams, 3 atvejais, papildomai įvertinus pretenzijose nurodytas aplinkybes, pirkimo laimėtojo pasiūlymas buvo atmestas kaip
--	--

	neatitinkantis TS reikalavimų, 2 atvejais pirkimo procedūros buvo nutrauktos dėl TS tikslinimo ar koregavimo, o 1 atvejis vertinimo metu dar nebuvo galutinai užbaigtas. 2026 m. taip pat nustatyti 2 atvejai, kai tiekėjui nesutikus su jo pasiūlymo atmetimu, po pakartotinio pasiūlymo vertinimo tiekėjo pasiūlymas buvo sugrąžintas į pasiūlymų eilę. Šie atvejai vertintini kaip reikšmingi pasiūlymų vertinimo kontrolės veiksmingumo signalai, nes rodo, kad pirminis pasiūlymų vertinimas ne visais atvejais buvo pakankamas galutiniam sprendimui priimti. Papildomai 2026 m. nustatyti atvejai, kai tiekėjų buvo ginčijami TS reikalavimai. Iš 5 tenkintų arba iš dalies tenkintų pretenzijų dėl TS nustatytų reikalavimų 3 atvejais pirkimo procedūros buvo nutrauktos dėl TS tikslinimo / koregavimo, o 2 atvejais TS buvo koreguota pirkimo vykdymo metu ir pratęstas pasiūlymų pateikimo terminas. 2026 m. duomenys rodo, kad tiekėjų pretenzijos susijusios ne tik su galimu pirkimo laimėtojo pasiūlymo neatitikimu TS ar kvalifikacijos reikalavimams, bet ir su pačių TS reikalavimų turiniu bei pasiūlymų vertinimo procesu. Atsižvelgiant į tai, TS rengimas ir pasiūlymų vertinimas vertintini kaip tarpusavyje susiję viešojo pirkimo proceso etapai, kuriuose būtina užtikrinti pakankamą skaidrumo, objektyvumo, lygiateisiškumo, vienodo požiūrio ir sprendimų pagrįstumo kontrolę. Pretenzijų reikšmė vertinant korupcijos riziką Kartu pažymėtina, kad vien tiekėjų pretenzijų skaičiaus didėjimas savaime nepatvirtina korupcijos pasireiškimo. Tiekėjų pretenzijos vertintinos kaip informacijos šaltinis ir galimas rizikos signalas, tačiau ne kaip korupcijos faktą patvirtinantis įrodymas. STT rekomendacijose tarp KPT metu analizuotinų informacijos šaltinių taip pat nurodomi skundai, pranešimai ir kita informacija, galinti padėti nustatyti rizikos veiksnius. Todėl, vertinant korupcijos pasireiškimo tikimybę, reikšminga analizuoti ne tik bendrą pretenzijų skaičių, bet ir jų turinį, tenkinimo ar dalinio tenkinimo priežastis, Bendrovės priimtus sprendimus, pakartotinio vertinimo rezultatus bei jų poveikį pirkimo procedūroms.
--	---

	Šiuo požiūriu tiekėjų pretenzijų analizė leidžia nustatyti procesinius rizikos signalus, tačiau šie signalai turi būti vertinami atskirai nuo konkretaus korupcinio pobūdžio veikimo nustatymo. Analizuojamu laikotarpiu nenustatyta atvejų, kai tiekėjų pretenzijų nagrinėjimo metu būtų konstatuotas konkretus tiekėjo protegavimas dėl asmeninės turtinės ar neturtinės naudos arba neskaidrus pasiūlymų vertinimas, susijęs su konkretaus tiekėjo protegavimu. Taip pat nenustatyta atvejų, kai būtų konstatuota, kad TS reikalavimai sąmoningai pritaikyti konkrečiam tiekėjui ar ribotam tiekėjų skaičiui ir dėl to būtų konstatuotas konkurencijos ribojimas. Todėl turimi duomenys nepatvirtina konkrečių tiekėjų protegavimo ar kitų korupcinio pobūdžio veiksmų atvejų, tačiau atskleidžia procesines sritis, kuriose pasireiškia rizikos signalai ir kuriose tikslinga stiprinti prevencines kontrolės priemones. Esamos kontrolės priemonės Bendrovėje viešųjų pirkimų procesas reglamentuojamas Pirkimų inicijavimo, organizavimo ir vykdymo procedūra PRO-37 (toliau – PRO-37), kurioje nustatyti pirkimų inicijavimo, rinkos tyrimo, TS rengimo, pirkimo dokumentų tikrinimo, pasiūlymų vertinimo, tiekėjų klausimų ir pretenzijų nagrinėjimo bei sprendimų dokumentavimo procesai. Procedūroje taip pat nustatyta rinkos konsultacijos galimybė ir atvejai, kai ji turi būti atliekama. Rinkos konsultacijos paskirtis – tinkamai pasirengti pirkimui, įvertinti rinkos galimybes ir poreikius bei tinkamai suformuluoti pirkimo reikalavimus. Tiekėjų pastabos ir pasiūlymai perduodami už pirkimą atsakingiems darbuotojams, o sprendimas dėl jų įvertinimo turi būti pagrįstas. Pasiūlymų vertinimo etape tikrinama pasiūlymų atitiktis pirkimo dokumentų, įskaitant TS, reikalavimams, taip pat vertinami kiti nustatyti reikalavimai. Tam tikrais atvejais gali būti prašoma pateikti paaiškinimus ar papildomą informaciją, o pasiūlymų eilė ir priimami sprendimai turi būti dokumentuojami. PRO-37 taip pat numato darbuotojų nešališkumo deklaravimo, konfidencialumo ir privačių interesų deklaravimo kontrolės priemones.
--	--

	Atsižvelgiant į nustatytas kontrolės priemones, vertintina, kad Bendrovėje egzistuoja formali ir pagrindinius TS rengimo bei pasiūlymų vertinimo etapus apimanti kontrolės sistema. Tačiau atlikta pretenzijų analizė rodo, kad esamos kontrolės priemonės ne visais atvejais užkerta kelią TS ir pasiūlymų vertinimo trūkumams iki sprendimo priėmimo. Tai patvirtina 2025–2026 m. nustatyti atvejai, kai dėl tiekėjų pretenzijose nurodytų aplinkybių buvo koreguojamos TS, nutraukiamos pirkimo procedūros, atliekamas pakartotinis pasiūlymų vertinimas arba keičiamas pasiūlymų eilės rezultatas. Todėl esama kontrolės sistema vertintina kaip veikianti, tačiau jos prevencinį veiksmingumą tikslinga stiprinti, ypač TS reikalavimų pagrindimo, TS pakeitimų atsekamumo, pasiūlymų atmetimo pagrįstumo ir pasiūlymų eilės sudarymo kontrolės srityse. Kartu pažymėtina, kad atlikta pretenzijų analizė nepatvirtino konkrečių tiekėjų protegavimo ar korupcinio pobūdžio neskaidraus pasiūlymų vertinimo atvejų. Analizuojamu laikotarpiu nenustatyta duomenų, patvirtinančių TS sąmoningą pritaikymą konkrečiam tiekėjui ar ribotam tiekėjų skaičiui.
Kita informacija	
5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo	Kadangi nustatyta žemo (žalia) rizikingumo lygio rizika bei įvertinus Bendrovės procedūrose numatytas kontrolės priemones, tikslinga ne kurti naujas, bet papildomai įvertinti ir stiprinti esamų kontrolės priemonių veiksmingumą šiose srityse: - <i>stiprinti TS reikalavimų pagrindimo kontrolę</i> - prieš pirkimo paskelbimą papildomai patikrinti, ar kiekvienas reikšmingas techninis, kvalifikacinis ar funkcinis reikalavimas yra objektyviai pagrįstas pirkimo objektu, proporcingas ir nediskriminuojantis tiekėjų (TS „keturių akių“ peržiūra - TS peržiūri kitas kompetentingas darbuotojas, ypatingą dėmesį skiriant reikalavimams, galintiems riboti konkurenciją); - <i>kiekvieną reikšmingą TS pakeitimą dokumentuoti</i>, nurodant pakeitimo priežastis, pakeitimo iniciatorių, atlikto vertinimo rezultatus ir poveikį tiekėjų konkurencijai; - <i>prieš priimant sprendimą atmesti pasiūlymą arba patvirtinti pasiūlymų eilę, atlikti papildomą sprendimo pagrįstumo patikrą</i>, ar atmetimo pagrindas aiškiai atitinka konkretų TS ar pirkimo dokumentų

	reikalavimą ir ar vertinimas atliktas vienodai visų tiekėjų atžvilgiu.
6. Kitos pastabos	Nėra
7. Priedai	Nėra
Išvadą parengęs asmuo: Saugos ir prevencijos skyriaus verslo saugos specialistas Dainius Masionis	<i>(parašas)</i>
